

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЛАТИНСЬКА МОВА»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I ФМ-21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
Викладачі курсу	Викладач Фітьо Наталія Романівна
Контактна інформація викладача	E. mail: fitonata75@gmail.com Viber: +38-097-711-04-29.
Сторінка курсу в Moodle	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=219
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі онлайн консультації через ZOOM, Meet. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 3 Рік підготовки – 1 Семестр – 2 Лекції – 0 год. Практичні заняття – 66 год. Самостійна робота – 24 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Латинська мова» є нормативною дисципліною з спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для майбутньої фахової діяльності. Предметом вивчення навчальної дисципліни є фонетика, граматики та лексика латинської фармацевтичної термінології.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Латинська мова» є формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності; програма дисципліни закладає основи знань з фармацевтичної та медичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні <i>знати</i> : – латинський алфавіт;

	<ul style="list-style-type: none"> – основні правила читання та наголошення латинських слів; – орфографічні та фонетичні особливості слів грецького походження з дифтонгами й диграфами; – 1000 лексичних фармацевтичних одиниць та основних словотворчих елементів, що використовуються у назвах препаратів та клінічних термінів; – словникову форму всіх частин мови, що вивчаються в курсі дисципліни; – відміни іменників і групи прикметників; – дієвідміни; – основні особливості латинської хімічної номенклатури; – латинські назви складових частин рецепта; – афікси, числівники, числівники як префікси; – прислівники і займенники, що вживаються в рецептах та клінічній термінології; – 50-70 крилатих латинських виразів, фармацевтичних та клінічних ідіом; <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – правильно писати латинські літери; – вільно читати латинською мовою; – перекладати з латинської мови на українську і з української мови на латинську фармацевтичні терміни, фразеологізми; – визначати частини (компоненти) складного терміна, розуміти етимологію терміна-композиції, розуміти інформативне навантаження термінів та визначення загального змісту термінів-композицій; – грамотно писати латинську частину рецепта; – утворювати латинською мовою назви солей, кислот, оксидів, основ та ін.; – виділяти в назвах лікарських препаратів частотні відрізки і визначити їх інформативність.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Демонструвати знання навчальних дисциплін циклу загальної підготовки для засвоєння навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.</p> <p>ПРН 2. Проектувати майбутню професійну діяльність з урахуванням її значущості для здоров'я людини та напрямків розвитку фармації.</p> <p>ПРН 9. Оволодівати певною роллю при входженні в нову ситуацію оточуючого середовища, Демонструвати знання навчальних дисциплін циклу загальної підготовки для засвоєння навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p>

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати усі практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу**ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Фонетика. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.1). Рецепт, виписування рецептів		
<i>Змістовий модуль 1. Вступ. Фонетика. Поняття про дієслово. Найуживаніші дієслівні форми у фармацевтичній термінології</i>		
1	Основи фармацевтичної термінології. Коротка історія латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних. Вимова приголосних звуків. Буквосполучення	4
2	Наголос. Довгота та короткість складу. Поняття про дієслово. Словникова форма. Поділ на дієвідміни. Наказовий спосіб Основні закони хімії	4
3	Дієслова теперішнього часу дійсного й умовного способів активного і пасивного станів	4
<i>Змістовий модуль 2. Іменники I-II відмін. Прикметники I групи. Рецепт, граматична структура</i>		
4	Іменник, загальні відомості. Іменники I відміни. Неузгоджене означення	4
5	Іменники II відміни чоловічого та середнього родів	4
6	Рецепт, граматична структура. Форми лікарських засобів, способи виписування рецептів	4
7	Прикметник. Загальні відомості. Прикметники I групи. Узгоджене означення	4
8	Модульний контроль 1. Фонетика. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.1). Рецепт, виписування рецептів	4
Разом за модулем 1		32
МОДУЛЬ 2. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.2). Латино-грецька термінологія іменників III відміни та прикметників II групи. Ступені порівняння прикметників. Клінічна термінологія		
<i>Змістовий модуль 3. III відміна іменників. Прикметники II групи. Ступені порівняння прикметників. Вживання в фармацевтичній та ботанічній номенклатурі. Клінічна термінологія</i>		
9	III відміна іменників. Основні відомості. Типи (групи) відмінювання. Іменники III відміни чоловічого та жіночого родів	4
10	Іменники III відміни середнього роду. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни	4
11	Прикметники II групи, ступені порівняння прикметників. Терміноелементи. Клінічна термінологія. Конструювання та декодування клінічних термінів	4
12	Модульний контроль 2. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.2). Латино-грецька термінологія іменників III відміни та прикметників II групи. Ступені порівняння прикметників. Клінічна термінологія	4
Разом за модулем 2		16
МОДУЛЬ 3. Морфологія (ч.3). Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна та фармацевтична термінологія. Оформлення рецептів		

Змістовий модуль 4. Іменники IV-V відмін. Числівники, прислівники та займенники, що вживаються в рецептурі. Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна номенклатура. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів. Латинська номенклатура лікарських форм. Оформлення рецептів на тверді, рідкі, м'які лікарські форми

13	Іменники IV-V відмін	4
14	Числівники, прислівники та займенники, що вживаються в рецептурі	4
15	Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна номенклатура. Граматичні моделі ботанічних назв	4
16	Латинська номенклатура лікарських форм. Оформлення рецептів на тверді, рідкі та м'які лікарські форми	4
17	Модульний контроль 3. Морфологія (ч.3). Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна та фармацевтична термінологія. Оформлення рецептів	2
Разом за модулем 3		18
Разом:		66

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Фонетика. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.1). Рецепт, виписування рецептів		
<i>Змістовий модуль 1. Вступ. Фонетика. Поняття про дієслово. Найуживаніші дієслівні форми у фармацевтичній термінології Основні поняття і закони хімії, теорія будови неорганічних сполук</i>		
1	Відомості з історії латинської мови, її роль у створенні фармацевтичної термінології (підготувати доповідь)	1
2	Постановка наголосу у латинських словах (виконати індивідуальні завдання)	1
3	Найуживаніші дієслова у фармацевтичній термінології (заповнити таблицю)	1
Змістовий модуль 2. Іменники I-II відмін. Прикметники I групи. Рецепт, граматична структура		
4	Найуживаніші прийменники у фармацевтичній термінології. Фармацевтичні фразеологізми (скласти таблицю)	1
5	Іменники II відміни середнього роду в фармацевтичній термінології (виконати індивідуальні завдання)	1
6	Рецепт, основні відомості. Рецептурні скорочення. Додаткові написи в рецептах. Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном (виконати індивідуальні завдання)	1
7	Дієприкметник минулого часу пасивного стану у фармацевтичній термінології (виконати індивідуальні завдання)	1
8	Підготовка до модульного контролю 1	2
Разом за Модулем 1		9
МОДУЛЬ 2. Морфологія, фармацевтична термінологія (ч.2). Латино-грецька термінологія іменників III відміни та прикметників II групи. Ступені порівняння прикметників. Клінічна термінологія		
<i>Змістовий модуль 3. III відміна іменників. Прикметники II групи. Ступені порівняння прикметників. Вживання в фармацевтичній та ботанічній номенклатурі. Клінічна термінологія</i>		
9	Дієприкметники теперішнього часу активного стану з одним закінченням у фармацевтичній термінології (виконати індивідуальні завдання)	1
10	Ступені порівняння прикметників. Вживання в фармацевтичній та ботанічній номенклатурі (виконати індивідуальні завдання)	1
11	Підготовка до модульного контролю 2	2
Разом за Модулем 2		4
МОДУЛЬ 3. Морфологія (ч.3). Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна та фармацевтична термінологія. Оформлення рецептів		
<i>Змістовий модуль 4. . Іменники IV-V відмін. Числівники, прислівники та займенники, що вживаються в рецептурі. Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна номенклатура. Фармацевтичні частотні</i>		

відрізки в назвах препаратів. Латинська номенклатура лікарських форм. Оформлення рецептів на тверді, рідкі, м'які лікарські форми

12	Лікарські препарати та назви хімічних сполук (скласти таблицю)	1
13	Фармацевтичні назви рослин. Фармацевтичні частотні відрізки у назвах препаратів (виконати індивідуальні завдання)	2
14	Номенклатура лікарських засобів. Назви сировини та продуктів первинної обробки. Назви водних, ефірних та спиртових витяжок з рослинної сировини. Назви лікарських рослин у ботанічній і фармацевтичній термінології (виконати індивідуальні завдання)	2
15	Наукові та тривіальні назви лікарських препаратів. Товарні назви препаратів. Світова синонімія. Виписування рецептів на лікарські засоби з тривіальними назвами (виконати індивідуальні завдання)	2
16	Назви вітамінів і полівітамінних комбінованих препаратів, назви ферментних і гормональних препаратів. Назви вакцин, сироваток і анатоксинів (виконати індивідуальні завдання)	2
17	Підготовка до модульного контролю 3	2
Разом за Модулем 3		11
Разом:		24

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, В.Г. Синиця, Дз. Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю. Смольської. — К.: ВСВ “Медицина”, 2016. — 352 с.
2. Олійник Р., Кінаш В. Латинська мова. — Львів: Дивосвіт, 2009.
3. Краковецька Г.О., Бобирьов В.М., Беляєва О.М. Латинська мова. Рецептатура. Клінічна термінологія. — К.: Здоров'я, 2008. — 360 с.
4. Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова: підручник. — К.: ВД Професіонал”, 2005.- 400с.
5. Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова: Підручник. — Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. — 344 с.

Додаткова:

1. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології. — К.: Вища шк., 2010. — 160 с.
2. Латинська мова та основи медичної термінології / М.М. Закалюжний та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2007. — 276 с.
3. Правила виписування рецептів. Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. — с. 22 – 32.
4. Козовик Ш.Я., Шипайло Л.Д. Латинська мова. - К.: Вища шк., 2003. - 248 с.
5. Латинська мова / Є.І. Світлична, І.О. Толлок, В.І. Базарова, О.Л. Фель. — Х.: Вид-во НФАУ, 2001. — 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://lingualatina.at.ua/>
2. <https://www.internetpolyglot.com/ukrainian/home>
3. Львівський національний медичний університет [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.meduniv.lviv.ua/index.php>
4. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/baza.html>
5. TUNING Educational Structures in Europe [Access mode] - <http://www.unideusto.org/tuningeu/subject-areas.html>

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки.

Засоби діагностики успішності навчання

самоконтроль, поточний контроль, тестовий контроль (тестові завдання та контроль практичних навичок), модульний контроль, залік.

	Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку.																																																								
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Практичні заняття, розв'язування задач, індивідуальні завдання.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.</p> <p>Практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp, Telegram (за вибором академічної групи).</p>																																																								
Необхідне обладнання	<p>У звичайному режимі навчання.</p> <p>Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину.</p> <p>Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>																																																								
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="3">СМО</th> <th rowspan="3">ПМО</th> <th rowspan="3">ECTS</th> <th rowspan="3">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th>T1</th> <th>T2</th> <th>...Tn</th> <th>САП</th> <th>МК 1</th> <th>МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>73</td> <td>75</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>C</td> <td>добре</td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК - модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>За 100-бальною шкалою</th> <th>За національною шкалою</th> <th>За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>добре</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>51-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35-50</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>0-34</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																												
Модуль 1																																																									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																				
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре																																																
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																							
90-100	відмінно	A																																																							
80-89	добре	B																																																							
70-79	добре	C																																																							
60-69	задовільно	D																																																							
51-59	задовільно	E																																																							
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																							
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																							
Питання до підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Латинський алфавіт. 2. Правила читання голосних та приголосних літер. Приклади. 3. Правила читання буквосполучень грецького походження з літерою у. Приклади. 4. Правила читання дифтонгів. Приклади. 5. Правила читання диграфів. Приклади. 6. Основні правила наголошення латинських слів. Приклади. 7. Словникова форма дієслова. 8. Принципи поділу дієслів на дієвідміни. 																																																								

9. Наказовий спосіб. Правила утворення. Приклади.
10. Дієслівні форми, що вживаються в рецепті.
11. Поділ іменників на відміни.
12. Визначення основи іменників.
13. Визначення роду іменників.
14. Відмінювання іменників I відміни. Приклади.
15. Неузгоджене означення.
16. Основні правила виписування рецепта, його латинська частина.
17. Загальноприйняті рецептурні скорочення.
18. Основні способи словотворення в латинській мові.
19. Відмінювання іменників II відміни.
20. Особливості іменників III відміни.
21. Визначення основи нерівноскладових іменників III відміни.
22. Часткові відрізки (терміноелементи) у складі медичних термінів.
23. Словникова форма запису прикметників.
24. Прикметники 1-ї групи та їх узгодження з іменниками.
25. Прикметники 2-ї групи та їх узгодження з іменниками.
26. Назви оксидів і кислот.
27. Назви основ та солей.
28. Назви хімічних сполук.
29. Назви складних ефірів.
30. Структуру назв лікарських препаратів та їх словотворчі елементи.
31. Оформлення рецептів та скорочений запис на тверді, рідкі і м'які форми ліків.
32. Назви захворювань та патологічних процесів.
33. Іменники IV відміни. Словникова форма. Виписування плодів у рецепті.
34. Іменники V відміни. Особливості виписування зборів у рецепті.
35. Утворення вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників, їх відмінювання, вживання в анатомічній та фармацевтичній термінології.
36. Числівники. Лічба до 10.
37. Грецькі числівники-префікси в медичній термінології.
38. Займенники в медичних виразах та у фармацевтичній термінології.
39. Прислівники в рецепті.
40. Прийменники, керування відмінками в латинській мові.
41. Особливості відмінювання іменників середнього роду в усіх відмінах.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу